

KIVAM

Muhterem Müslümanlar! Hutbemiz, “**Kıvam ve korunması**” hakkındadır.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۖ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۖ

“Biz insanı en mükemmel kıvamda yarattık. Sonra da onu en aşağı derekeye düşürdük.” (Tîn, 4-5)

لَا يَزَالُ قَلْبُ الْكَبِيرِ شَابًّا فِي اثْنَتَيْنِ فِي حُبِّ الدُّنْيَا وَطُولِ الْأَمَلِ

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeriflerinde, “Yaşlı kimsenin kalbi **dünya sevgisi** ve **tûl-i emel** (dünyada ebedî yaşayacak gibi plan ve program yapma) konusunda genç kalmaya devam eder.” (Buhârî, rikâk 5; Müslim, zekât 114.)

Lügat manası itibari ile kıvam; sıvılarda yoğunluk ve koyuluk derecesi, gerekli koşulların oluşması demektir.

Mecazi manada kıvam; bir Müminin itikadi açıdan sağlam, amelde istikrarlı ve iştiyaklı, Rabbiyle bağlantısının güçlü, öğrenmeye ve gelişmeye açık, uyum ve disiplin konusunda hassas, haramlardan kaçınması ve İslam'ın güzelliklerini tanıtmak için hep istekli olması demektir.

Kıvam, İnsanlığın İftihar Tablosu'nda (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve **etrafındaki insanlarda** (radıyallahu anhüm ecmaîn) **zirveleşt**i. Onlarda hedef sadece **ihlas** oldu, Allah'ın **rızası** oldu, **Allah'a kavuşma iştiyakı** oldu.

Kıvamı korumak, başta onu elde etmekten daha zordur. **Makam ve mansıp** gibi başınızı döndürecek şeyler karşınıza çıkabilir. **Korku** damarıyla bazı değerlerimizden birtakım

tavizler verme durumuyla karşı karşıya kalabiliriz. **Rahata düşkünlük ve tenperverlik** gibi illetlerin pençesine düşebiliriz. **Gıybet, tenkit, haset ve kıskançlık gibi** duygular araya girebilir. Bütün bunlar da kıvam kaybına sebep olabilir. Eğer bu tarz hastalıklardan kurtulamazsak okuduklarımızın, dinlediklerimizin de bize yeterince faydası olmayabilir.

İnsan, yüce bir mefkûre uğrunda, bir dönem sürekli faal ve hareketli bir hayat yaşıyorken, değişik sebep ve sâiklerle, bir anda kendini hareket ve aksiyondan uzak bir ortam içinde bulabilir. Hatta sanki bir kenara itilmiş, vazifesiz hâle getirilmiş gibi bir hisse kendini kaptırabilir. Böyle olumsuz bir atmosferden kurtulmak adına **insanın bizzat kendisinin başvuracağı** bir kısım çareler olduğu gibi, **beraber yol yürüdüğü arkadaşlarının**, bir mü'min olarak yapabileceği vazife ve sorumluluklar da vardır.

Hareketsizlik ve aksiyonsuzluğa dûçar kalan şahsa çevresindeki insanlar hemen el uzatmalı ona destek olmalıdır. **Yol yorgunluğu yaşayan bir şahsın, yeniden dirilişe erdirilmesi, canlılığa ulaştırılması, bu işi kendine vazife bilen heyetin fertlerine düşen bir vecibedir.** Bunun için de fertlerin kabiliyetine, güç ve takatine göre herkese, mutlaka, şöyle veya böyle belli **bir aktivite, götürebileceği ölçüde bir vazife teklif** edilmelidir. Çünkü bir sorumluluğun altına girme, insanın **meskenet ve uyuşukluktan kurtulması** adına çok önemli bir yol, bir çaredir...

Gönüllerde yeni bir heyecan oluşturmak ve aşk u iştihak duygularını harekete geçirmek için **kendisini miskinlik ve ataletle salan veya eski hızını kaybeden şahıslar dünyanın değişik ülkelerinde çok canlı ve güzel hizmetlerin bulunduğu yerlere davet edilip götürülmesi gerekir...** Hayırlı hizmetler müşâhede edilince ülfet perdesi yırtılıyor, duygular tazeleniyor ve kalpler şevk ve iştihakla dopdolu hâle geliyor.

Temel bir kaide olarak denilebilir ki, insanın doğru davranıp doğru işler yapması, onun doğru karar vermesiyle mümkün olur. O sebeple, iman ve insanlığa hizmet yolunda tek bir damla himmet ve gayrete dahi muhtaç olunduğu böyle bir dönemde kendini tembellik ve miskinliğe, atalet ve uyuşukluğa salan bir insanın, temelde itikad ve düşünce sahasında yaşadığı bir kıvam problemi var demektir. O zaman **yapılması gereken oturup kalkıp “sohbet-i cânan” deme, bir araya gelip bu türlü meseleleri müzakere etme ve sürekli bir derinlik ve enginlik peşinde koşmak olmalıdır. Kaybettiğimiz kıvamı yeniden yakalamak, insanların aşk u şevkini tekrar canlandırmak, derlenip toparlanmak istiyorsak yapacağımız şeyler şunlardır: Saff-ı evveli teşkil edenler gibi bir kere daha ilim, araştırma ve hakikat aşkına açılmak, beslenme kaynaklarımızla tekrar sıkı bir irtibata geçmek, herkeste bunlara karşı iştihak hâsıl etmeye çalışmak. Asıl problem beslenme adına yaya olmamızdan, yaya kalmamızdan kaynaklanmaktadır.**

Hiç kimse, "**Bana bir şey olmaz!**" dememeli ve **Ubeydullah İbn Cahş örneği asla unutulmamalı.** İbn Cahş, Efendimiz'in halaoğlu ve Ezvâc-ı Tâhirât'tan Zeyneb Validemiz'in de kardeşidir. **İlk Müslümanlardandır ve Habeşistan'a hicret etmiştir.** Bir farkla ki, **durmuş ve ateşi sönmüştür;** yani Mekke ile olan irtibatı kesilmiş ne Vahiy ne de Efendimiz'den gelecek haberler onun için önem arz etmez hâle gelmiştir! Üstelik Habeşistan'da bulunan **yol arkadaşlarıyla da yollarını ayırmış;** selâm ve sabahı keserek yalnızlığı tercih etmiştir. Habîb-i Kibriyâ Efendimiz'in beyanlarına göre **yalnız kalanın arkadaşı Şeytan'dır** ve Ubeydullah İbn-i Cahş da Şeytan'ın hedefi hâline gelmiş ve kendini içkiye vermiştir. Yine Fahr-i Kâinat Efendimiz'in beyanlarına göre içki, bütün kötülüklerin anasıdır ve artık İbn Cahş, her türlü kötülüğün potansiyel hedefi hâline gelmiştir. Ve çok geçmeden o, **uğruna hicret ettiği düşünceyi terk etmiş ve yeni muhatap olduğu kültürün tesirinde kalıp onu benimseyerek din değiştirmiş** ve ne acı ki bu hâl üzere Habeşistan'da vefat etmiştir.

Aziz Müminler!

Kıvamdır esas olan. Kıvamında insanların çözemeyeceği mesele yoktur. O kıvama ulaşılabacağı âna kadar kapılar açılmayacak, problemler hallolmayacaktır. Hazreti Musa gibi ulu'l-azm bir peygamberin arkasındaki insanlar o kıvamı elde edemedikleri dönemde kırk sene Tîh'te -seyr ilallah, seyr maallah, seyr fillah, seyr anillah yolunda seyr-i sülûk yapıyor gibi- seyrlerini tamamladılar. Ondan sonra da

geldiler, yürüdüler, seyyidina Hazreti Yûşa b. Nun'un içinde bulunduğu cemaatle Mescid-i Aksa'dan içeriye girdiler. **Kıvama erdikten sonra Allah kapıları ardına kadar açtı.**

Müslümanlığa saygının ve uhuvvet duygusu yıkıldığı böyle bir dönemde, kıyametler kopsa, İsraililer surlara üflese ve gökteki gezegenler başımızdan aşağıya meteorlar gibi yağsa, yine de dönüp onlara bakmadan hak yolda yürümemize vesile olacak bir kıvama ihtiyaç var. Belki bazılarımız yolda döküleceğiz. Fakat Kur'an'ın ve Sünnet'in elmas düsturlarını düstur-u hayat yaparak, insanlarla Allah arasındaki engelleri bertaraf etmek suretiyle gönüllerin Allah'la buluşmasını sağlamaya koşmaktan asla dûr olmamalıyız. Allah'ın izni ve inayetiyle problemler ancak bu sayede çözülecektir.

Yarınci nesillerin kıvam ve mutluluğu, bugünkü fedakâr ruh ve solukların ürünü olacaktır. Bugün kendini rahata ve rehavete salmış bezgin ve derbeder yığınlardan mükemmel ve muntazam yarınlar beklemek sırf bir kuruntu ve avunmadır.

Dünyanın onulmaz gibi görünen dertleri, çözülmeyen gibi görünen problemleri ancak kıvam sayesinde halledilebilir. Üst üste gelmiş şahsî, ailevî, içtimaî ve uluslararası problemlerin çözülmesi kıvam ister. Enbiyâ-ı izam, insanlarda o kıvamı meydana getirmek ve o kıvamı ortaya koymak için adeta çırpınıp durmuşlardır.

Rabbim bizlere **kıvamımızı korumak** için; beslenme kaynaklarımızdan istifade ederek, kollektif şuurdan ayrılmadan, hayırlı işlerde sürekli aktif olmayı lütfeylesin...